

Asia: VN/25238/2024

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tausta

Palvelualojen työnantajat Palta ry. kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä lausuntomahdollisuudesta.

Palta edustaa yksityisiä palveluyrityksiä useilla eri palvelualoilla, esimerkiksi informaatio- ja viestintä sekä liikenne- ja logistiikka. Yksityiset palvelualat ovat korvaamattoman tärkeitä Suomen taloudelle, sillä ne tuottavat noin 40 % Suomen BKT:sta ja talous palveluvaltaistuu edelleen.

Palta on sitoutunut uudistamaan EU:n ja Suomen ilmastopolitiikkaa siten, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Siirtymässä hiilineutraaliuuteen tulee varmistaa, että ilmasto- ja ympäristövelvoitteet ovat globaalissa kilpailussa toimiville yrityksille mahdollisimman tasapuolisia.

Investointitukiohjelman lähtökohdat

Lausunto ja valtioneuvoston asetusluonnos koskevat suunniteltua ohjelmaa, jolla valtio tukisi investointeja 1) teollisuuslaitosten päästövähennyksiin ja energiatehokkuuteen sekä 2) eräisiin EU:n valtiontukisäännöissä eriteltyihin teollisuudenaloihin. Tukiohjelman rahoituksessa on tarkoitus käyttää hallitusohjelman mukaista 400 miljoonan euron elinkeinopoliittista varausta.

Tukiohjelman valtiontukiperustana olisi tilapäisiä kriisi- ja siirtymäpuitteita talouden tukemiseksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan koskeva komission tiedonanto (2023/C 101/03, jäljempänä kriisi- ja siirtymäpuitteet).

Myös uusiutuvaan energiaan liittyvien hankkeiden on oltava tukikelpoisia

Palta pitää erittäin valitettavana, että tukikelpoiseksi ei ehdoteta uusiutuvaan energiaan liittyviä hankkeita, esimerkiksi sähköpolttoaineiden valmistusta, vaikka tämä olisi mahdollista kriisi- ja siirtymäpuitteiden perusteella. Puhdasta siirtymää tulee edistää teknologianeutraalisti ja minimoida pyrkimys ”voittavien teknologioiden” valitsemiseksi.

Kriisi- ja siirtymäpuitteiden 2.5.1. jakso koskee investointitukia uusiutuvan energian tuotantoon ja varastointiin. Sen perusteella tukikelpoisia olisivat esimerkiksi uusiutuvan vedyn ja siihen perustuvien polttoaineiden tuotanto, sähkön tai lämmön varastointi sekä vedyn, biopolttoaineiden, bionesteiden, biokaasun ja biomassapolttoaineiden varastointi-investoinnit tietyin edellytyksin.

Yllä kuvatut uusiutuvaan energiaan liittyvät hankkeet ovat tukikelpoisia hallituksen rinnakkain valmistelemissa eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksessä (pois lukien investoinnit sähkön tuotantoon). Yhteismitallisuuden vuoksi uusiutuvan energian hankkeet tulee tehdä samassa laajuudessa tukikelpoiseksi myös investointitukiohjelmaan.

Tukitarve on erityisen suuri lento- ja meriliikenteen puhtaiden polttoaineiden valmistuksessa. Esimerkiksi lentoliikenteessä kehittyneet bio- ja sähköpolttoaineet ovat tärkein yksittäinen keino päästöjen vähentämisessä, mutta Euroopassa ei ole käynnistynyt riittävästi tuotantoinvestointeja suhteessa EU-lainsäädännön vaatimuksiin. Puhtaat polttoaineet ovat merkittävästi fossiilisia polttoaineita kalliimpia ja niiden saatavuuteen liittyy suuria epävarmuuksia varsinkin vuoden 2030 jälkeen. Siksi erityisesti lento- ja meriliikenteen puhtaiden polttoaineiden tuotantoinvestointien tulee olla tukikelpoisia investointitukiohjelmassa.

Kunnioitavasti,

Tatu Rauhamäki

Mikko Paloneva

Johtaja, elinkeinopolitiikka

Asiantuntija, elinkeinopolitiikka

Rauhamäki Tatu
Palvelualojen työnantajat Palta ry.

Paloneva Mikko
Palvelualojen työnantajat Palta ry.